

Sadržaj

Događaji

Saopćenja za javnost

Konkursi

Linija za pomoć novinarima

Plan aktivnosti za naredni mjesec

Mediji o medijima

Radio historija

Medijska scena: lokalne radio stanice - Javni medij u službi građana ili sredstvo manipulacije u rukama lokalne vlasti

Piše: Budo Vukobrat

Medijska scena: lokalne radiopostaje - "Odgovorni smo javnosti"

Piše: Ivanka Džajić

Intervju: Zoran Kapetanović

Svjetski dan slobode medija

Albert Camus: Četiri zapovijesti slobodnog novinara

Događaji

23.11.2012.

Neophodna bolja saradnja medija i NVO

Iskrena saradnja nevladinih organizacija i medija je dobar put da se promijeni tradicionalan odnos prema ženama u medijima ali i da se postignu zajednički ciljevi na drugim poljima, istaknuto je 23. novembra na treningu "Rodno osvješteno novinarstvo u BiH" održanom u sarajevskom Media centru. Abida Pehlić iz NVO "Novi put" kazala je da su žene često marginalizirane i po zastupljenosti i tematski u bh. medijima.

[Vidi cijeli članak](#)

22.11.2012.

Održana radionica o saradnji i solidarnosti među novinarima u Goraždu

Solidarnost među novinarima treba da uključuje prevenciju problema, a to je moguće jedino ako kod samih novinara ima volje da zahtjevaju bolji položaj u društvu, rečeno je 22. novembra u Goraždu tokom debate o saradnji i solidarnosti među novinarima.

[Vidi cijeli članak](#)

Uvodnik

Lokalne radio stanice imaju veliki značaj za građane u lokalnoj zajednici. U nekim bh. gradovima jedini su mediji koji informiše građanstvo, te predstavljaju bitnu vezu između lokalnih javnih institucija i građana djelujući kao forum za iznošenje različitih mišljenja o svim važnim pitanjima. Po definiciji javni mediji bi trebali biti slobodni i nezavisni, da izvještavaju bez cenzure i objektivno, da budu mediji kojima se vjeruje.

Međutim, finansijska zavisnost od lokalnih centara moći i slabe marketinške mogućnosti su glavne prepreke sa kojima se lokalne radio stanice lokalni mediji uopšte svakodnevno susreću. Rijetki su lokalni mediji koji su u prilici da se oslobođe stega vlasti kako bi bili objektivni i u prilici odgovoriti profesionalno potrebama građana. S druge strane, pojedini javni lokalni mediji, bez obzira što im je osnivač lokalna vlast, nemaju redovna finansijska primanja, o njima se ne vodi briga i nalaze se pred gašenjem. Ni privatne radio stanice nisu u povoljnijem finansijskom položaju i one ovise o marketinškim mrvicama.

Osim političkih pritisaka ovim medijima se ne uplaćuju redovna finansijska pomoć, novinari su ucijenjeni i a njihova radna prava prekršena. Danas u BiH djeluje više od 140 radio stanica i za mnoge je upitan opstanak.

Mišljenja uposlenih u ovim medijima su podijeljena. Jedni su za proces privatizacije javnih elektronskih medija, drugi za pritisak na vlasti da odgovorno postupaju prema medijima koje su osnovali.

Lokalne radio stanice su mediji koji su posvećeni lokalnim temama, djeluju kao lokalni mini servis, u nekim naseljima često su i jedini izvor informacija, zbog čega je od velike važnosti da se ovim medijima pomogne. O položaju lokalnih radio stanica i odnosu lokalne vlasti prema njima u ovom broju E-novinara pišu novinari i urednici: Budo Vukobrat, Ivanka Džajić i Zoran Kapetanović.

Osim novosti vezanih za medije, aktivnosti Udruženja/udruge BH novinari i Liniju za pomoć novinarima, u ovom broju biltena možete pročitati i tekst "Četiri zapovijesti nezavisnog novinara" poznatog pisca i filozofa Alberta Kamija.

Adis Šušnjar, Udruženje/udruga BH Novinari

Medijska scena: lokalne radio stanice

Javni medij u službi građana ili sredstvo manipulacije u rukama lokalne vlasti

(Reducirane uvodne napomene sa radionice u Čapljini)

Piše: Budo Vukobrat

Čitava filozofija u vezi sa medijima sadržana je u jednoj Napoleonovoj izreci: "Ako bih pustio uzde štampi, ne bih se održao na vlasti ni četiri mjeseca". Jedan od najmoćnijih i najupečatljivijih diktatora se do te mjere bojao medijskih sloboda, pa onda nije ni čudo sto se te opačine boje i mali lokalni napoleoni. Od kad su se na sceni pojavili civilno društvo i građanski orientisane političke opcije, mada i njih valja uzimati posve uslovno, zapravo s rezervom u vezi sa autentičnosti motivacije, postoji borba da se mediji što više udalje od vlasti i počnu se boriti za nešto što se, sa malo manje rezerve, može imenovati kao javni interes. Ne obavezno interes javnosti, jer nas to vodi u jednu dodatnu priču u kojoj se kriju brojne zamke, pa i ove političke.

Elem, u cilju vlastitih interesa tada vladajuće stranke i njoj pripodobljenog vrijednosnog sistema, u BiH je prije rata djelovao državni radio pod imenom

Dogadaji

09.11.2012.

Strateško planiranje mreže klubova novinara

Predstavnici klubova novinara u BiH su 9. novembra na radionici u Sarajevu izradili Strateški plan mreže klubova novinara u BiH. Novinari iz više bh. gradova razmijenili su svoja iskustva i probleme sa kojima se susreću u lokalnoj zajednici na osnovu čega su dogovorili ciljeve i aktivnosti klubova novinara.

Vidi cijeli članak

02.11.2012.

Radionica u Bihaću o položaju lokalnih medija

Nedefiniran status pojedinih medija, loši uslovi rada i politički pritisci na medije, problemi su sa kojim se svakodnevno susreću novinari u Unsko-sanskom kantonu, jedan je od zaključaka debate o položaju medija u ovom kantonu održane u petak 2. novembra. Tokom debate učesnici su se složili da ovi problemi ugrožavaju osnovne standarde novinarske profesije.

[Vidi cijeli članak](#)

31.10.2012.

Osnovan Klub novinara Tuzla

Više od 30 novinara iz tuzlanske regije osnovali su 31. oktobra Klub novinara Tuzla koji će djelovati u okviru Udruženja/udruge BH novinari i svojim aktivnostima pokrivati područje Tuzlanskog kantona. Klub je osnovan sa ciljem zaštite prava novinara u lokalnim medijima, promovisanja slobode govora i odgovornosti novinara, kao i aktivnijeg sudjelovanja medijskih uposlenika u javnom životu tuzlanske regije.

[Vidi cijeli članak](#)

19.10.2012.

Solidarnost među novinarima

Udrživanje novinara u sindikate i zajednička borba za svoja prava jedini su način da se promijeni loš odnos prema novinarima u privatnim ali i javnim medijima, rečeno je 19. oktobra u Doboju tokom radionice pod nazivom "Saradnja i solidarnost među novinarima".

Vidi cijeli članak

Radio Sarajevo sa 3 programa, ili kanala, lokalnim sarajevskim programom, te još 54 lokalne radio stanice koje su uglavnom bile u istom radio-difuznom sistemu.

Poslije rata došlo je do pravog procvata elektronskih medija, otvorene su i silne privatne radio i tv stanice, a u tom procesu svesrdno je učestvovala i međunarodna zajednica dijeleći šakom i kapom da bi se promovisale istinske vrijednosti novog društva. Tako 1998. godine u Bosni Hercegovini postoji oko 300 RTV stanica koje su, uglavnom, postale "glasnogovornici" različitih centara moći, uz nepoštivanje bilo kakvih profesionalnih normi pri emitovanju programa. Trenutno u BiH djeluje nekih 146 radio stanica, od ovog broja 80 je privatnih i 64 javne. Postoje, dakle, javne radio stanice koji bi trebalo da su servisi građana lokalne zajednice, zatim privatne, komercijalne stanice koje se, najvećim dijelom ili isključivo, bave profitnim djelatnostima, muzikom, reklamama itd., ali ima i privatnih stanica koje pokušavaju sačuvati samostalnost od vlasti, ponekad doduše isključivo da bi bile protiv vlasti i bave se temama iz svih oblasti života i rada računajući naravno i politiku. Valja napomenuti da postoje i stanice pojedinih zajednica, tzv. Komjuniti radio. (Radio Marija, npr.)

Svi ovi oblici, naravno, imaju svoje prednosti i mane. Lokalni mediji, naravno, trebaju kontinuirano pratiti dešavanja u zajednici, a ne sporadično, kada imamo štrajk glađu ili blokadu puteva. U lokalnim radijima koji predstavljaju ili bi trebalo to da budu mini javni servisi, zaposlenici imaju stanovitu sigurnost jer su na budžetu, ma koliki on bio. S druge strane, postoji činjenica da oni zaista jesu to, mali javni servisi, pa se i ponašaju kao ovi veliki, dakle ne zastupaju interes svih građana nego vladajuće političke elite i njihova sigurnost dolazi u pitanje svaki put kad se u lokalnoj zajednici rotiraju političke elite. Zato, u najvećem broju slučajeva postaju razglasne kutije političkih moćnika ili onih ekonomskih, što iz potaje vuku političke konce.

Privatni mediji, kao što znate, imaju jedan jedini interes, interes vlasnika i njima je, u principu, skupa svaka minuta koja se baca na inofrmacije od javnog interesa, osim ukoliko to nije neka humanitarna ili marketinška akcija koja može donijeti korist i nekom osim vlasnika samog. Bilo bi besmisleno, sad nabrajati sve šta se u tom sektoru dešava, ali to je nivo nekih drugih radionica, kao one o zaštiti radnih prava, društvenih normi ili etike.

Postoje, kao sto sam rekao i neki privatnici koji hoće po svaku cijenu zadržati potrebni stepen odgovornosti prema lokalnoj zajednici i maksimalno se trude da sačuvaju strukturu razuđenog programa, sa dosta informacija i sa razvijenim programima vijesti, razgovora o političkim temama itd. Ali, nad njima uvijek visi mač besparice, jer im, osim političara, leđa začas okreću i sponzori i marketinški klijenti.

Da se ipak zadržimo na lokalnim radio stanicama koje su u javnom vlasništvu. Svi se uglavnom slažu kako slabe marketinške mogućnosti, finansijska zavisnost od lokalnih vlasti i lokalnih političko/finansijskih centara moći predstavljaju glavne prepreke sa kojima se lokalni mediji suočavaju u svakodnevnom radu i imaju direkstan uticaj na njihovu finansijsku održivost. Velike marketinške kuće usredsređuju svoju pažnju isključivo na medije koje pokrivaju najveći dio teritorije BiH, ostavljajući veoma malo prostora za regionalne i lokalne medije.

Lokalne radio stanice najčešće su jedini izvor informacija za pojedina naselja i građane u lokalnim zajednicama. Međutim, vlast ne zanima šta je građanima potrebno. Lokalni mediji su natjerani da budu u službi vlasti, jer finansijski ovise od dobre volje vladajućih elita.

Ovi javni mediji, u odnosu na komercijalne stanice, imaju

dodatne obaveze prema široj javnosti, prije svega zato što u njihovom finansiranju učestvuju javni fondovi, a samim tim i građani direktno. Stoga se smatra da javne RTV stanice treba da funkcioniraju tako što će pružati usluge emitovanja programske sadržaja koji će zadovoljavati potrebe javnosti za vijestima, informacijama, obrazovanjem i kulturom, a

Saopćenja

06.11.2012.

Policija okončala istragu, na potezu je tužilaštvo

Centar javne bezbjednosti Banja Luka prosljedio je Okružnom tužilaštvu materijale o prijetnjama smrću Siniši Vukeliću, novinaru ATV i predsjedniku Kluba novinara Banja Luka, kojeg je verbalno napao i prijetio mu likvidacijom biznismen Mile Radišić, bivši direktor Medicinske elektronike iz Banja Luke.

[Vidi cijeli članak](#)

02.11.2012.

Podrška Antoniji Avram, novinarki FTV BH novinari dali punu podršku novinarki Antoniji Avram, urednici FTV, protiv koje je političku hajku pokrenuo lider SBB Fahrudin Radončić.

[Vidi cijeli članak](#)

01.11.2012.

Osuda napada na novinara Dnevnog avaza

Udruženja/udruge BH novinari i Linija za pomoć novinarima uputili su najoštriji protest gospodi Zvonimiru Jukiću i Iliju Kalebu, saradnicima u kabinetu predsjednika Federacije BiH Živka Budimira, zbog prijetnji smrću i verbalnih uvreda upućenih novinaru Dnevnog avaza B. Turkoviću.

[Vidi cijeli članak](#)

30.10.2012.

BHN traže ponишtenje konkursa za izbor čanova UO RTVFBiH

Udruženje/udruga BH novinari izrazili su zabrinutost zbog ponovnog raspisivanja konkursa za izbor tri člana Upravnog odbora RTV Federacije BiH od strane Parlamenta Federacije BiH, iako ne postoji uporište za takav postupak ni u Zakonu o RTVFBiH niti u postojećim pravnim aktima oba doma federalnog parlamenta.

[Vidi cijeli članak](#)

23.10.2012.

Javni protest predsjedniku Republike Srpske

BH novinari i Linija za pomoć novinarima uputili javni protest predsjedniku Republike Srpske Miloradu Dodiku zbog uskraćivanja akreditacije novinarki Ljiljani Kovačević, dopisnici agencije Beta iz Banja Luke.

[Vidi cijeli članak](#)

koje su definisane takozvanim Pravilom 41/2009 o javnim RTV stanicama.

Djelatnost radijske lokalne zajednice, prevashodno je usmjerena ka zaštiti javnog interesa unutar lokalne zajednice i obično je neprofitne prirode.

Ne postoje fondovi na državnom nivou koji bi sistematski bili na raspolaganju određenim društvenim zajednicama, nacionalnim manjinama i drugim relevantnim udruženjima i organizacijama koje su u mogućnosti baviti se ovakvim oblikom radnja. Teška ekomska situacija, kao posljedica globalne svjetske krize, također je pogodila i BiH, a prvenstveno elektronske medije, što dodatno otežava sufinsiranje svih projekata, a posebno ovakve vrste medija.

U vrijeme globalne ekomske krize opstanak lokalnih medija je neizvjestan. Lokalni mediji koji ulože napore da bi opstali u ovom procesu i sami moraju biti izazovni i inovativni, preuzimajući rizike tržišta, bilo kroz umrežavanje ili udruživanje u regionalne stanice. Bez obzira na model, zbog činjenice da će mnogi konzumenti, i pored obilja infomacija na novim medijima, i dalje ostati vjerni ovim tradicionalnim, posebice radio stanicama.

Opšti je zaključak kako privatizacija javnih lokalnih medija predstavlja jedini spas za ove medije koji su pod velikim pritiskom vlasti i u teškom finansijskom položaju. Većina zemalja regije krenula je prilično entuzijastički u privatizaciju lokalnih medija kao dio šireg procesa demokratizacije. Smatralo se da će privatizovani mediji biti slobodniji, profesionalniji i objektivniji nego u prethodnom periodu kada su bili u vlasništvu i pod kontrolom lokalnih vlasti.

Međutim, ubrzo su se pokazale sve manjkavosti. Novi vlasnici su postali nerijetko ljudi koji nemaju nikakve veze sa novinarskom strukom. Naprotiv, među njima je bilo i trgovaca i mesara, pa i kriminalaca koji su za male pare kupili medije koji su locirani u centru grada, pa im je to interesantno zbog poslovnog prostora. Mnogi novinari su otpušteni, a bilo je i situacija da je dio njih premještan na druge poslove u drugim filijalama novih gazda. Preostali novinari primaju neredovno platu, i to često minimalce.

S treće strane, umjesto lokalnog javnog servisa, programi mnogih lokalnih radio i TV stanica su nakon privatizacije pretvoreni u najprizemniji šund radi profita.

Radio historija

Godine 1908. emitovan je eksperimentalni radio-prenos sa Ajfelove kule u Parizu. Dvije godine kasnije izvršen je radio-prenos iz Metropoliten opere u Njujorku, a 1912. godine prekoeksperimentalne radio-stanice u Minesoti data je prva emisija sportskih vijesti. Prvi radio-prenos preko Atlantika ostvaren je 1915. godine. Radio je nastao na široku primjenu tek po završetku Prvog svjetskog rata. Prve radio-stanice koje su počele redovno da emituju govorni i muzički program proradile su 1920. godine u SAD. Među njima je bila i stanica u Pittsburghu (koja je prva dobila odobrenje za komercijalno poslovanje), svečano puštena u rad na dan predsjedničkih izbora 2. novembra 1920. godine, da bi emitovala izveštaje o izbornim rezultatima. Taj program se obično smatra za istorijski početak radio-novinarstva. Radio se vrlo brzo širio. Za nekoliko godina radio-stanice su dobine skoro sve zemlje Europe i Severne Amerike, i niz zemalja sa drugih kontinenata. Radio se najbrže razvijao u Sjedinjenim Američkim Državama. Godine 1925. u SAD bilo je preko 30 registrovanih radio-stanica, sa dva i po miliona radio-prijemnika, a 1940. godine radio je 814 stanica, sa 51 milion prijemnika. Radio je preko noći donio bogatstvo proizvođačima radio-prijemnika, vlasnicima radio-stanica i reklamnih agencija. Bez pretjerivanja može se reći da je radio bio za vrijeme Drugog svjetskog rata glavno sredstvo informisanja. Države su izgradile snažne predajnike tako da su se radio-emisije iz Londona, Rima, Berlina, Moskve, Vašingtona mogle čuti u svim krajevima svijeta. Ta mogućnost, da se čuju informacije iz raznih izvora, mnogo je doprinijela objektivnijem informisanju svjetske javnosti. Prvi signal Radio Sarajeva je krenuo 10.04.1945.g. Prve riječi je izgovorio tehničar i spiker Dorde Lukić Cigo.

Mediji o medijima

13.11.2012.

Kriza rukovođenja u BBC

U posljednjim dramatičnim dešavanjima koja potresaju BBC, otkaze su dali novi generalni direktor George Entwistle, zajedno sa nekim od njih rukovodilaca ove istaknute kuće. Razlog otkaza, nije bio slučaj Jimmy Savile, nego slučaj pogrešne identifikacije bivšeg visokog dužnosnika konzervativne stranke, Lord McAlpinea, kao zlostavljača djece.

[Vidi cijeli članak](#)

put do što većeg broja ljudi, glasača. Uspjeh na političkoj pozornici, na putu do vlasti, bez medijske prisutnosti, bez pozitivnog publiciteta, nemoguća je misija.

Dakle, politika i vlast bez medija ne mogu. Isto tako, što bi mediji bez politike, ili bez vlasti?

Javnost mora biti informirana o događanjima unutar vladajuće strukture, što je temelj demokratskog društva, a i političari trebaju imati uvid u javno mišljenje. Država mora društvu osigurati sve što pojedinci ne mogu sami ostvariti, a da bi to postigla- država mora osluškivati puls društva. Vladini programi uglavnom se svode na informiranje javnosti (moglo bi se reći - biračkog tijela) o svojim djelatnostima, kako bi se ostvarila suradnja u provedbi vladinih programa, a i kako bi pridobila potporu građana za svoju politiku i programe.

Na lokalnoj razini događa se slično. Evo primjera: nositelj vlasti u Čapljini je Općinsko vijeće. Općinsko vijeće ute-meljitelj je medija: Radiopostaja Čapljina, koji je u eteru već 36-tu godinu. Radio prati rad Vijeća kao zakonodavne vlasti, te rad izvršne i sudske vlasti. Radio informira, ali i osigurava stalni protok informacija iz više izvora koje pomažu održavanju odgovornog upravljanja općinskim proračunom. Čini se to osiguranjem informacija , kako uobičavamo reći, iz svih oblasti života i rada. Na taj se način osigurava i stalna provjera vjerodostojnosti onoga što vladajući kažu i onoga što čine.

A to se vladajućima uvijek ne sviđa. Sve što za njih nije afirmativno, nastaje sankcionirati. Čini se to na različite načine. No, najčešće se poteže za batinom u vidu smanjenja proračunskog kolača namijenjenog financiranju Radija. Gotovo 18 godina Radiopostaja Čapljina nije imala stabilno financiranje iz proračuna. Uz rat koji je bio objektivna okolnost, bilo je i nerazumijevanja uloge javnog emitera koji treba služiti svom stanovništvu na području koje pokriva signalom, a financirati se iz proračuna u kojem udjela imaju također svi stanovnici na tom području. Radio je bio prisiljen sve se više oslanjati na marketing. A onaj tko daje novac, uvijek nešto zauzvrat i traži. Vašeg najboljeg oglašivača teško će izložiti javnoj kritici u vašem mediju.

Bilo je situacija kada je teško bilo objasniti pojedinim stranačkim dužnosnicima da kao i oni jednako pravo gostovati u programu imaju njihovi neistomišljenici iz drugih stranaka. Ista stvar je i s priopćenjima. Radiopostaja se opredijelila objavljivati samo ona priopćenja koja govore o konkretnim stranačkim aktivnostima, a ne prepucavanja koja bi išla u nedogled. Neki su teško pristajali ili nisu nikako pristajali gostovati u emisijama otvorenog tipa, kontakt-programima, u kojima im slušatelji postavljaju pitanja. Kao svijetli primjer navodim dugogodišnju emisiju RPČ: Slušatelji pitaju, koja se emitira redovito srijedom od 11 sati. Valja reći da u razdoblju od oko 25 godina, na kormilu vlasti u Čapljini izmijenilo se 7 načelnika. Većina, njih sedam, odazivala se pozivima izravnog sudjelovanja u programu u kome su odgovarali na pitanja slušatelja. Iznimka je bio samo jedan.

A zna se da najviše informacija u lokalnoj zajednici, općini, ima upravo načelnik. Pristup informacijama od iznimne je važnosti za medije i novinare. Vlast, dakle, ima informacije, a mediji potrebu da do informacija dodu, u interesu javnosti za koju rade.

Evo, i ovo svjedoči o međuovisnosti politike, to jest nositelja vlasti s jedne, i medija, koji su u službi građana, s druge strane, nedvojbena je njihova uzročno-posljetična veza. To je jedan stalan proces, vrlo složen odnos s potpuno različitim ciljevima. Politika želi vladati i do tog cilja često je spremna služiti se legalnim i nelegalnim sredstvima, pa i korupcijom. Mediji , novinari, imaju zadaču kao predstavnici građana, razotkrivati korupciju. Igra mačke i miša nikada neće i ne može završiti. Podcrtat ću to još nekim primjerima. Svaki kandidat koji želi osvojiti vlast ili biti njen dio, želi putem medija poslati poruku s pozitivnim činjenicama kako o sebi tako i političkim ciljevima koje želi ostvariti. Želi nametnuti pitanja koja su mu u interesu. No, novinar treba predstaviti činjenice. Mora vladati širokim znanjem, vještinom vođenja razgovora u smjeru koji će otkriti više nego što je političar kanio reći. To je posebno uočljivo u vrijeme izbornih kampanja.

Medijska scena: lokalne radiopostaje

“Odgovorni smo javnosti”

Piše: Ivanka Džajić

Mi u medijima volimo misliti da bi bez nas bilo nemoguće kreiranje društvenog mnijenja u lokalnoj, pa i mnogo široj zajednici. I ima u tome mnogo istine. Ali, sami medijski djelatnici pa i mediji, niti mogu, a niti trebaju imati ekskluzivu u kreiranju javnog mišljenja. No, da smo važni, naravno da jesmo.

I čim smo važni, izloženi smo manipulacijama raznih vrsta. Od koga? Od političara, od nositelja vlasti. Politička manipulacija oduvijek je prisutna, o njoj se raspravljalo još u antičko doba, prije 2 500 godina, te prije 500 godina u renesansnoj Italiji, kad je započela vladavina odabranih, ili izabranih dužnosnika. A tada i mediji dobivaju na značenju, jer se trebalo predstaviti glasačima da bi ih razumjeli, i njih a i njihove programe. Trebalo je pronaći način i što kraći

Radiopostaja Čapljina posebno pažljivo pravi listu pitanja na koja odgovaraju svi kandidati na izbornim listama. Polovicu emisije, oko 30 minuta, kandidati odgovaraju na novinarska pitanja. Druga polovica emisije rezervira se za izravna javljanja slušatelja u programu, koji postavljaju pitanja, komentiraju, upućuju kritike ili pohvale na prethodni rad. Na taj način stvara se slika o kandidatu i o listi kandidata neke stranke koja će u konačnici utjecati i na izborni rezultat.

Bilo je i primjera laži od strane političara. Npr. SDP-eov dužnosnik u Mostaru je jedne prilike rekao da RPČ nije dopustila ovoj stranci gostovati u programu. Rečeno je to uoči izborne šutnje, pa je ostalo vrlo malo vremena demantirati tu laž jer su u programu bili najviši dužnosnici spomenute stranke.

Spomenula sam a i sami znate da je dužnost vlasti pružanje informacija. No, vlast zna da je informacija moćno oružje. Zato će informacije pomno birati, selekcionirati, određivati i količinu, vrstu, ali i vrijeme dostave pojedine informacije. Čak, nije rijetkost, da vlast bira i novinara kome će informaciju dati, pa i medij koji će informacije objaviti. Riječ je, naravno, o manipulaciji medijima, pa i javnošću.

Jedan od primjera manipulacije medijima od strane vlasti, od moćnih firmi, konzorcija i drugih moćnih organizacija, jest upućivanje priopćenja putem službi za odnose s javnošću. Njima se želi osigurati prisutnost u javnosti, te nametnuti točno određene teme i pitanja, kao i način njihova rješenja. Novinari koji su ovisnici od informacija često nemaju ni vremena intervenirati na tim priopćenjima, nemaju mogućnost dodatnih istraživanja ili provjere podataka. U redakcijama gdje je sve manje novinara, sve više posla a rokovi su sve kraći, sve je manje provjera, a manje je i sveobuhvatnih tekstova. Štedi se na svemu, a rezultat je da je u mediju i istine manje. Što je dobro, ako dobra u tome može biti?

Rekao bi narod: sve je za vremena. Dobro je da i među medijima postoji konkurenca. Vremenom istina mora izaći na vidjelo. Postupno se prepoznaju oni kojima su nepobitne činjenice potvrda dobrog rada, u skladu s pravilima i kodeksom novinarske profesije. Slušanost, gledanost ili čitanost medija s takvim postulatima će rasti. Ovlašćivači će ih radije birati. Bitka će biti dobivena. Ali, „rat“ medija, javnosti, to jest građana s jedne, i moćnika na vlasti te vlasnika kapitala kojima je cilj profit s druge strane, nikad neće prestati.

Da se ne stekne dojam da su mediji i novinari samo žrtve manipulacije politike i vlasti, istine radi valja reći da ima i obrnutih primjera. U svakom žitu kukolja. Ne jednom smo zasigurno svjedočili situacijama kada novinar pošto-poto hoće političara skrenuti s njegova kolosijeka. Ne dopušta mu se izreći misao, dati pojašnjenje, često ga prekida, napada, optužuje bez činjenica, ima i primjera bahatosti, arogancije, nekulture, a pojedini novinari kriminalcima nazivaju i one protiv kojih ni optužnice nisu podignute.

O tome da su tehnički sada izvodljive nevjerojatne montaže, bar kada je o radiju riječ, da i ne govorimo. Zloupotrebe od strane medijskih djelatnika su moguće, pa i prisutne. No, o ovom neću duže obrazlagati. Mediji su često neopravданo, a katkad i opravданo, napadani. Kao novinarka, a posebice kao glavna urednica, znam da je najviša odgovornost u medijima upravo na urednicima. Mi znamo i način tome stati u kraj. Među ostalim, potrebna je zakonska regulativa, normiranje, poštivanje standarda profesionalnog ponašanja novinara. Javnost mora znati činjenice da bi donosila ispravne odluke. Odgovorni smo istoj toj javnosti.

Radiopostaja Čapljina u eteru punih 36 godina

26. listopada 1976. godine započelo je emitiranje programa Radiopostaje Čapljina. Dakle, ovaj Radio je u eteru neprekidno punih 36 godina. Već i sama činjenica kontinuiranog rada kroz ovo vrijeme, govori da je riječ o mediju koji je podržan od slušateljstva i da je našao put kroz labirint finansijskog opstanka. Potvrde o slušanosti su brojne, od svakodnevnih neposrednih kontakata, dnevno na desetine sugovornika u raznovrsnim emisijama, potvrđuju to kampanje za istraživanje slušanosti radija, a jedan od dokaza kvalitete jesu par stotina plaketa, zahvalnica, diploma i drugih priznanja. Među njima je i Plaketa za iznimna postignuća, koja je Radiju, kao najviše priznanje općine Čapljina, dodijeljena 1997.g. Radiopostaja Čapljina cijelodnevni program emitira na valu 91,3 MHz, te posredstvom interneta WWW radio-capljina.com. Signal pokriva područje u promjeru oko 100 kilometara, na kome živi oko 100 000 stanovnika. Zbog slušatelja Radio postoji, ali za programske sadržaje najzaslužniji su uposlenici, stalni te povremeni suradnici. U stalnom radnom odnosu trenutno je svega 5 uposlenika. Radio angažira brojne suradnike, najviše ih je s visokom naobrazbom, a ukoliko financije dopuste, bar dio njih će postati stalni uposlenici. Radiopostaja Čapljina nije opterećena dugovima. Uposlenici imaju plaće koje su na razini bliskim prosjeku, do sada su redovite. Ono što posljednju godinu čini posebnjom u odnosu na sve prethodne poslijeratne, jest da je osnivač i vlasnik Radiopostaje Čapljina, a to je Općinsko vijeće Čapljina, osiguralo po prvi put iz proračuna potporu koja je dostatna za isplatu plaća stalnih uposlenika. Lakše se diše. Sve u svemu, u vremenu u kakvom živimo, možemo reći da Radiopostaja Čapljina ima razloga biti ponosna. Ponosni smo na slušatelje koji nas podupiru na različite načine, te s pravom kažemo da je Radiopostaja Čapljina "naša i vaša", to jest onih koji u njoj kruh zarađuju i onih koji su svakodnevno uz program ove radijske kuće koja je jedna od najstarijih u Bosni i Hercegovini. Punih 36. godine neprekidnog emitiranja, te ulazak u 37. ljetu, obilježili smo radno, uz skromnu zdravnicu. Sretni smo što smo opstali kao javni emiter, radit ćemo kako bismo dočekali još mnoge obljetnice. Prilika je i na ovaj način zahvaliti svima koji na bilo koji način sudjeluju u kreiranju i realiziranju programa, hvala svima koji podupirete ovaj Radio na razne načine, a osobita zahvala svim vjernim slušateljima programa Radiopostaje Čapljina!

Ravnateljica i glavna urednica Ivanka Džajić

Intervju

Zoran Kapetanović

Zoran Kapetanović, dugogodišnji radijski i televizijski voditelj i novinar, svoju karijeru je započeo još kao student početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Popularnost je stekao kao voditelj emisija "Đerdan" i "Folk filigran", a nakon više od dvije decenije života u Sarajevu, vratio se u Tuzlu gdje trenutno radi u RTV Tuzla. Kapetanović kaže da je u današnjoj BiH tužno biti novinar, ali da se ipak mora boriti za dostojanstvo profesije. Tvrdi da su "nezavisi mediji" izmišljotina i da je, pogotovo u lokalnim medijima, teško očuvati profesionalizam u situaciji kada su finansijski ovisni o lokalnoj vlasti. Dodaje da je paradoks da danas, i pored brojnih fakulteta i škola novinarstva, nedostaje kvalitetnog i stručnog kadra za radio. Mladim novinarima poručuje da se bore za dostojanstvo profesije i da prije svega, cijene svoju profesiju.

E-novinar: Šta Vas je privuklo novinarstvu, zbog čega ste postali novinar?

Kapetanović: Volio bih ja da na ovako kompleksno pitanje imam i kompleksan odgovor, ali istina je uvijek nešto drugo. I u novinarstvo me odveo moj razbarušeni način života – veoma mlad, sa dvadeset godina, ušao sam u brak sa Jagodom Žarkovic, koja je u to vrijeme bila novinar lista „Oslobodenje“. Valjalo je zarađivati za život, a kako sam ja u to vrijeme bio student ubijeđen u sklonost prema pisanju – eto me u pokušaju bavljenja novinarskim poslom. Radio sam u omladinskom listu „Spektar“ (bila je to 1970. godina), potom u sarajevskim „Večernjim“, kod Radivoja Papića i Fete Ramovića, a zatim u dopisništvu lista „Borba“ kod Avde Husarića. U divnom Radio Sarajevu „startao“ sam 1973/74. kod Miodraga Oljače, koji je otkrio da je „mali“ dobar za radio... i krenulo je... Pretpostavljam da je nastavak moje radio i tv priče poznat čitaocima ovih redova, pa, u to ime: kratim.

E-Novinar: Radio je specifičan, intiman medij. Koje su prednosti i mane radijskog novinarstva? Kakva iskustva nosite kao dugogodišnji radijski novinar i voditelj?

Kapetanović: Uvijek sam otkrivaо prednosti radijskog novinarstva tako da do mana nikad nisam ni stigao, zapravo, ako i postoje, nisam ih prepoznaо. A iskustava je toliko da bi bio višak pobrojavati ih – možda zaključak? Dakle, kako sam radio i u štampi i u radiju i u tv pogolema je to novinarska paleta i zbog toga zaključak: radio je ipak broj 1, radio je naj,naj...

E-novinar: Koliko se, po vama, promijenilo novinarstvo i mediji u odnosu na period prije devedesetih?

Kapetanović: Suština novinarstva i medija nije se promijenila, ali je politička pozadina uticala na ponašanje novinara, odnosno medija. Prije devedesetih živjeli smo u jednopartijskom sistemu, a potom smo otišli u drugu, pogubnu krajnost. Dobro sam ja informisan, ali pojma nemam koliko danas političkih partija (stranaka) postoji u našoj jedinoj, ali tužnoj BiH. Novinari su spram političkih turbulencija, zaokreta i preokreta, prisiljeni da rade spram principa sjasi Kurta (Kunto), uzjasni Murta (Panto), stalno se presvlačeći u neki novi ili opet stari dres i otkrivajući nove ili stare sklonosti prema nekoj novoj, staroj ili ponovo novoj vlasti. Tako da je u „tužnoj“ BiH baš tužno biti novinar, svjestan rečenih činjenica.

E-novinar: Da bi opstale na tržištu, radijske stanice danas moraju biti inovativne i izazovne, kako ocjenjujete današnje bh. radio stanice?

Kapetanović: Na ovo pitanje bih, možda, mogao odgovoriti, ali imam jedan golem uslov: morao bih ispred sebe imati kvalitetnu, stručnu listu, dakle, po stepenu važnosti napravljen hijerarhijski red radio stanica u BiH od broja 1 pa do kraja, priznaćete da je ovaj uslov teško (nemoguće) ispuniti.

E-novinar: Da li radio kao odgovoran lokalni medij može uopšte da se odupre pritisku lokalne vlasti koja ga finansira? Da li je moguće u takvoj situaciji očuvati profesionalnost?

Konkursi

Poziv za trenere/predavače iz oblasti novih medija

Mediacentar Sarajevo i Internews pozivaju sve zainteresovane profesionalce iz oblasti novih medija, multimedijalne produkcije i online novinarstva koji svoju karijeru žele da razvijaju i kao predavači/treneri na interaktivnim, praktičnim radionicama u oblasti digitalnih medija da podnesu aplikacije za saradnju sa Mediacentrom u periodu 2013-2014 godine.

Opširnije

BIRN traži reportera za online izdanje balkaninsight.com

Opširnije

Konkurs za program „Mediji – posrednici među narodima“.

Njemačka fondacija Robert Bosch Stiftung u saradnji s berlinskom školom za novinare Berliner Journalisten-Schule raspisala je konkurs za program „Mediji – posrednici među narodima“ (Medien – Mittler zwischen den Völkern) za mlade novinare iz srednje i istočne Europe. Program traje tri mjeseca, bavi se evropskim pitanjima, a polaznici upoznaju način rada nemačkih kolega nakon čega rade priloge ili za redakcije u kojima gostuju, ili za matične redakcije.

Opširnije

Natječaj Dnevnog lista za radno mjesto novinara u gradskoj rubrici.

Opširnije

Helsinski parlament građana Banja Luka i Fondacija CURE iz Sarajeva raspisuju treći po redu Konkurs za dodjelu novinarskih nagrada "Srđan Aleksić".

Novinarske nagrade dodjeljuju se za tekstove u štampanim medijima i web portalima i radijske i televizijske priloge koji afirmišu i promovišu profesionalno izvještavanje o marginalizovanim grupama u Bosni i Hercegovini i rezultiraju konkretnim akcijama i pomacima u praksi.

Opširnije

Kapetanović: Nezavisni mediji su najobičnija floskula, ili, ako hoćete, izmišljotina. Vi možete napraviti privatni radio (hazardirati sa vlastitim parama) za koji mislite da je nezavisan, ali kako uči i opstati na tržištu? Ako vas finansira lokalna vlast neizbjegno je pravilo „ne tuci ruku koja te hrani“. I to je upitno „pravilo“, jer ako ste previše “realni” kritikujući trenutnu vlast (dakle finansijera) dobijate etiketu rušitelja vlasti. Ako se (i kad se) vlast promijeni, namah ste nepoželjni (nepodobni), jer slijedi opet “realna” kritika ovih novih na vlasti, i tako u nedogled. Vjerujem da prepostavljate moj odgovor na vaše pitanje: Da li je moguće u takvoj situaciji očuvati profesionalnost???

E-novinarn: Mnoge radijske stanice u BiH su u velikim problemima, i prijeti im nestanak. Kako vi vidite budućnost radija u BiH, mislite li da situacija ipak može biti bolja?

Kapetanović: Ne mislim da radijskim stanicama u BiH prijeti nestanak - mogu nestati one koje dožive finansijski krah, jer, kao što znate „koliko para – koliko muzike“. Radio u BiH ima budućnost, a situacija i može i mora biti bolja. Međutim, htjeli mi to ili ne, „kakva država – takve i radio stanice“. Nemojte me pitati za koga ja “navijam“. Naravno da navijam za svoju BiH, ali nisam za patriotizam po svaku cijenu. A kada nam voljena BiH bude kako valja biće uživanje raditi kao radijsku novinarn.

E-novinarn: Šta vas najviše ljuti na bh. medijskoj sceni?

Kapetanović: Ne ljuti me ništa, ali mi je žao, nekad sam i tužan. Da li je moguće da je bh. medijska scena na tako niskim granama. Nema skoro nikakve selekcije, previše je mlađog, pa i onog malo starijeg svijeta koji je zalutao u novinarske vode. Pod selekcijom mislim na liniju od upisa na fakultet do zapošljavanja i dalje. To vam je paradoks do paradoksa, primjera radi, ogroman je broj diplomiranih nezaposlenih novinara, ogroman broj mlađih upisuje se na ogroman broj fakulteta žurnalistike, a onda najparadoks: kada treba kadrovske usložiti radio i postaviti program, prvo što možete čuti je kako „jednostavno NEMA ko da radi, nema kadrova, čovječe, pa ne mogu da vjerujem, pa šta je ovo??

E-novinarn: Šta biste poručili mlađim kolegama koji tek počinju raditi u medijima?

Kapetanović: Poruka glasi: Budite pošteni, pokušajte da se vidite kao da se gledate sa strane, budite vrijedni, stalno pitajte, zapitkujte, istražujte, čitajte, učite... Budite dostojanstveni i ponosni na svoje dos-

Plan aktivnosti za naredni mjesec:

- **Monitoring 25 medija** sa fokusom na govor mržnje
- Početak projekta "Tematska edukacija mladih novinara i studenata novinarstva o slobodi izražavanja".
- **Ekspertska debata** o formiranju institucije ombudsmena za medije u BiH
- **Pokretanje serije javnih diskusija** o očuvanju nezvisnosti javnih servisa u bih i unapredjenju njihovog odgovrnog i profesionalnog rada u interesu javnosti

tojanstvo, cijenite svoju profesiju i učinite je boljom i bolje pozicioniranom. Krećete u težak posao za koji treba upornost, dosljednost, ponekad i tvrdoglavost. Potrudite se da budete dobiti ljudi, poštujte i tražite (borite se) da vas poštaju. Gradite svoju INDIVIDUALNOST jer bez nje vas nema. Želim vam sretan i uspješan novinarski put.

Razgovarao: Adis Šušnjar

Ustrajnost u odbrani slobode medija

Albert Camus: Četiri zapovijesti slobodnog novinara

Teško je danas spominjati slobodu štampe a da vas ne optuže za neumjerenost ili da ste Mata Hari ili da vas ne uvjeravaju kako ste Staljinov rođak. Međutim ta je sloboda jedno od lica uopšte i treba razumjeti našu ustrajnost u njoj odbrani ako priznamo da ne postoji nijedan drugi način da se zaista pobijedi u ratu.

Naravno, svaka sloboda ima svoje granice. Još bi ih samo trebalo slobodno prepoznati. Uostalom, o preprekama koje danas stoje pred slobodom mišljenja, rekli smo sve što smo mogli reći i govoriti čemo još, sve što budemo mogli, do zasićenja. Naprimjer, nikad se nećemo prestati čuditi kako je, jednom kad je načelo cenzure nametnuto, prenošenje tekstova objavljenih u Francuskoj koje su tamošnji cenzori odobrili zabranjeno u Le Soir Republicain (dnevna novina koja je objavljivana u Alžиру, čiji su urednici bili Albert Camus i Pascal Pia). Činjenica da u tom pogledu jedan list zavisi od raspoloženja ili kompetencije jednog čovjeka ukazuje bolje nego bilo šta na stepen neosviještenosti u kojem smo se danas našli.

Jedno od dobrih pravila filozofije dostojeće da je tako nazivamo, jest nikad se ne rasipati u suvišnim jadikovkama pred stanjem stvari koja se više ne može izbjegći. U Francuskoj danas više nije pitanje kako sačuvati slobodu štampe, nego kako u tome novinar, pred ukidanjem tih sloboda, može ostati sloboden. Problem se ne odnosi više na kolektiv. On se tiče pojedinca. A upravo bismo ovdje htjeli odrediti uslove i metode preko kojih se sloboda može i usred rata i njegovog sužanjstva, ne samo sačuvati nego i izraziti.

Postoje četiri te metode: Lucidnost, odbijanje, ironija i ustrajnost.

Lucidnost pretpostavlja otpor zanosima mržnje i kultu fatalnosti. Prema našem iskustvu svijeta, sigurno je da se sve može izbjegći. Sam rat, koji je ljudski fenomen, moće se u svakom trenutku izbjegći ili zaustaviti ljudskim sredstvima. Dovoljno je poznavati istoriju evropske politike posljednjih godina da bismo bili sigurni da rat, kakav god on bio, ima jasne uzorke. Taj bistri pogled na stvari isključuje slijepu mržnju i beznađe ostavljeno bez nadzora.

U 1939. slobodni novinar ne očajava i boriti se za ono što vjeruje da je istinito kao da njegovo djelovanje može uticati na tok događaja. Ne objavljuje ništa što bi moglo potaknuti na mržnju ili izazvati očaj. Sve je to u njegovo moći. Pred nadirućom plimom gluposti, nužno je isto tako suprostaviti nekoliko odbijanja. Sve prisile ovog svijeta ne mogu nagnati imalo čestit duh da prihvati nepoštenje. Dakle, a i prema onome koliko pozajmimo mehanizam kruženja informacija, lako se možemo uvjeriti u autentičnost neke vijesti.

Upravo tome slobodni novinar mora pružiti svu svoju pažnju. Jer, ako ne može reći sve ono što misli, može ne reći ono što ne misli ili što smatra da je pogrešno. Prema tome jedan list se mjeri, kako prema onome što kaže, tako i prema onome što ne kaže. Ta potpuno negativna sloboda bez daljnog je najvažnija od svih, ako je znamo održati. Jer ona priprema dolazak prave slobode. Prema tome, nezavisni list objelodanjuje porijeklo svojih informacija, pomaže čitateljima u njihovoj procjeni, odbija propagandu, ukida uvrede, prikriva uniformisanost informacija komentarima, te, ukratko, služi istini u ljudskoj mjeri svojih snaga. Ta mjera, koliko god da je relativna, dopušta mu barem da odbije ono na što ga nijedna sila na svijetu ne bi mogla prisiliti: služiti laži.

Stižemo tako do ironije. Možemo načelno pretpostaviti da je duh koji ima naklonosti i sredstva za nametanje prisila neprobojan na ironiju. Ne vidimo baš da bi se Hitler, da se poslužimo samo jednim od brojnih primjera, služio sokratovskom ironijom. Jednako je istina, dakle, da je ironija jedinstveno oružje protiv moćnika. Ona upotpunjuje odbijanje utoliko što dozvoljava ne da bi se odbacilo ono što je lažno, već da bi se često govorilo ono što je istinito. U 1939. slobodni novinar ne gaji previše iluzija o pameti onih koji ga ugnjetavaju. Pesimist je što se tiče čovjeka.

Linija za pomoć novinarima

Aktuelni slučajevi:

1. Haris Dedić- boljatuzla.ba

Ekipi web portala Boljatuzla.ba obezbjeđenje je zabranilo ulaz na jaotvaranjue III jezera u kompleksu Panonika. Kao razlog ni dogadaj . Obezbeđenje je navelo da su članovi portala nosili obilježje portala za koji rade. Linija za pomoć novinarima zatražila od MUP-u TK istragu radi neprofesionalnog postupanja prema novinaru Harisu Dediću i njegovim kolegama sa portala Boljatuzla.ba.

2. Radoslav Ivankačić - koronaonline.com

Radoslav Ivankačić, novinar Radio Korone fizički i verbalno je napadnut u restoranu u Trebinju od strane Dragoslava Ćuka zvanog Batija (brat odlazećeg načelnika Opštine Trebinje). Linija za pomoć novinarima slučaj prijavila policiji, koja je, nakon istrage Okružnom tužilaštvu u Trebinju dostavila Izvještaj o počinjenom krivišnom djelu protiv jednog lica.

3. Sinisa Vukelic-ATV Banja Luka

Nakon prijetnji smrću Siniši Vukeliću, novinaru Alternativne televizije od strane banjalučkog biznismena Mile Radišića, Linija za pomoć novinarima je prijavila prijetnje Centru javne bezbjednosti u Banja Luci. Nakon istrage banjalučka policija je dokazni materijal pismenim putem poslala Okružnom tužilaštvu u Banja Luci.

4. Ahmed Burić-BHRT

Nakon dostavljanja dokumentacije potrebne za Javni konkurs za mjesto urednika u Sektorima BHRT i BH radio1, novinar Ahmed Burić nije obaviješten da li su njegovi dokumenti primljeni, niti da li će se uzeti u razmatranje.

Linija za pomoć novinarima su zatražila od Ministarstvu pravde BiH - Upravni inspektorat - inspekcijski nadzor nad provođenjem konkursa za popunjavanje uredničkih pozicija u javnom medijskom srevisu BHRT.

5. Dragica Vukalo-RTRS

Nastavak suđenja u slučaju Dragica Vukalo protiv RTRS-a koje bilo zakazano za 10.11.2012. odgodeno je radi vještaka koji nije dostavio nalaz i mišljenje u zakonski propisanom roku. Novo suđenje se treba održati početkom decembra 2012.

Istina, izrečena dogmatskim tonom, cenzurira se devet od deset puta. Ista ta istina, izrečena u šali, cenzurira se tek pet od deset puta.

Taj raspored poprilično tačno predstavlja sposobnosti čovjekove inteligencije. Objasnjava zašto francuski listovi poput Le Merlea ili Le Canard enchainea (francuski satirični listovi) mogu redovno objavljivati hrabre članke kakve poznajemo. U 1939. slobodni novinar je, dakle, nužno ironičan, iako nerijetko protiv svoje volje. Ali istina i sloboda su zahtjevne „konkubine“ budući da imaju malo ljubavnika. Nakon, što smo ukratko opisali to stanje duha, jasno je da se ono ne može uspješno održati bez minimalne doze ustrajnosti.

Niz prepreka stoji na putu slobodi izražavanja. Ali nisu najoštire prepreke te koje bi mogle obeshrabriti duh. Jer prijetnje, obustave i gonjenja uglavnom u Francuskoj dovode do suprotnog efekta od onog koji se htio. Ali treba priznati da postoje obeshrabrujuće prepreke: Postojanost u gluposti, ustrojena mlitavost, agresivna ograničenost, da spomenemo samo neke. Tu se nalazi velika prepreka koju treba savladati. Ustrajnost je u ovom slučaju kardinalna vrlina. Kroz zanimljiv, ali i očigledan paradoks, stavlja se u službu objektivnosti i tolerancije.

To je, dakle, sklop pravila za očuvanje slobode sve do srži ropsstva. A poslije?, reći ćete. Poslije? Ne žurimo previše. Kada bi samo svaki Francuz htio u svom okruženju zadržati ono što smatra istinitim i pravednim, kada bi svojim malim udjelom htio pomoći u održavanju slobode, kada bi se od-bio prepustiti i htio istaknuti vlastitu volju, tad i tek tad bismo dobili ovaj rat, u punom smislu te riječi.

Da, slobodni duh ovog vijeka često pribjegava ironiji protiv svoje volje. Ali kako pronaći bilo šta šljivo u ovom razdraženom svijetu? Vrlina čovjeka jest da se održi pred svim što ga poriće. Niko ne želi za dvadeset pet godina ponovo započeti dvostrukou i skustvo iz 1914. i 1939. Treba dakle pokušati s potpuno novim metodama pravde i velikodušnosti. Ali one se iskazuju samo u već slobodnim srcima i u još pronicljivom duhu. Oblikovati ta srca i taj duh , ili ih možda samo probuditi, zadatak je istovremeno skroman i preuzetan koji zapada svakog nezavisnog čovjeka. Treba ga se držati i ne gledati više naprijed. Istorija će ove napore uvažiti, a možda i neće. Ali, oni su učinjeni.

Impressum

Redakcijski kolegij biltena

Velida Kulenović
Mirza Sadiković
Siniša Vukelić
Admir Kadrić
Vladimir Šušak
Alena Beširević

Urednik
Adis Šušnjar

Tehničko uređenje
Arman Fazlić

Udruženje/udruga BH Novinari

Kralja Tvrta 5/5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel/Fax +387 33 223 818; + 387 33 443 072

e-mail: bhnovinari@bhnovinari.ba;

web: www.bhnovinari.ba